

OPONENTSKÝ POSUDEK KVALIFIKAČNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE:

Příloha k protokolu o státní magisterské zkoušce.

DIPLOMANT: MITRO Tereza**Obor: Herectví ALD****OPONENT DIPLOMOVÉ PRÁCE: Mgr. Radoslava Schmelzová**

Téma diplomové práce Terezy Mitro *DIVADLO V KRAJINE AKO SPROSTREDKOVATEĽ JEJ VÝZNAMOV* spočívá ve shrnutí a interpretaci tvůrčích postupů dlouhodobého projektu *SOLE* a zpětné vazby diváků na projekt s cílem zhodnotit inscenační rozhodnutí a zodpovědět dvě otázky:

Môže divadlo pomáhať človeku pocítiť významy ukotvené v krajine?

A akými prostriedkami to dosahuje?

Práce je dobře strukturovaná s odpovídajícím poznámkovým aparátem a vymezeným cílem a dokládá schopnost orientace v odborné literatuře a zdrojích. U diplomové práce bych však očekávala širší škálu odborné literatury, zvláště té věnující se tvorbě v krajině či land artu, který se v českých zemích stejně jako v tehdejší „východní Evropě“ utvářel za specifických podmínek.

Práci lze pomyslně rozdělit na dvě na sebe navazující části, první představuje teoretický kontext a druhá část je věnovaná tvůrčímu procesu a reflexi projektu *Sole*. Teoretická část trpí jistou schematičností, které by pomohlo preciznější rozpracování, což doložím na několika příkladech. Druhá část naopak přesvědčuje hlubokým zaujetím pro danou uměleckou praxi.

Diplomantka v první kapitole *Člověk v krajině* definuje krajinu ze tří aspektů, jako lidské prostředí a zdroj surovin, krajinu jako metaforu a duchovní krajinu. Krajinu zpočátku chápe z aspektu, který bych popsala jako jakýsi lyrický antropocentrismus, cituji s. 6: „*Krajina nám poskytuje aj klímu, ktorá je vhodná pre náš život. Slnko nás zahreje, tieň ochladí, dažde a sneh naplnia naše zásoby vody, fotosyntéza rastlín spotrebuje uhlík, ktorý produkujeme, a vytvorí pre nás kyslík aj cukor.*“ Ale postupně se dostává ke komplexnější pojetí pojmu krajina. Více přesnosti by si však zasloužila například definice duchovní krajiny, i když jde možná o odlehčený způsob psaní, který však v kontextu může působit naivně nebo bezradně, cituji: „*Medzi prírodou a kultúrou je spirituálny vzťah, aj keď je ťažké definovať, čo je to spirituálne (niečo medzi astrológiou a duchovnom).*“

V kapitole *Umenie v krajine*, vybírá pro sebe dva důležité inspirační zdroje, a to knihu *Genius loci (K fenomenologii architektury)* norského teoretika architektury Christiana Norberga-Schulze, kde se opírá o jím zaváděnou typologii, tj. krajina klasická (město Řím), krajina romantická (město Praha) a krajina kosmická (město Chartúm) a československý land art druhé poloviny 20.století. U druhého zdroje, který v tehdejších československých podmínkách spíše vystihuje pojem „akční umění“, bych

považovala za důležité zmínit širší kontext vedoucí k tvorbě v přírodě jako vliv normalizace a rozštěpení kulturní scény na oficiální a neoficiální, hru a komunitní umění nebo roli diváka a v širším kontextu i institucionální kritiku.

Vzhledem ke skutečnosti, že diplomantka formu projektu *SOLE* označuje jako divadlo v krajině, postrádám nějaké vymezení se vůči pojmu *Landscape Theater* Gertrudy Steinové.

V kapitole *Diváčka v krajině: Tri pražské projekty* diplomantka reflektuje tři pro ni inspirativní projekty, kterých se účastnila v roli diváka. Byly nebo jsou realizovány v krajině nebo městském prostoru Prahy a spojuje je využití metod *site specific art* a tzv. živého umění pro přímý emocionální prožitek diváků. Tento typ zážitku má podle diplomantky potenciál nalézat a vnímat hodnoty konkrétních krajinných či městských lokalit.

V druhé části práce *Tvorkyňa v krajině: Projekt SOLE* věnované samému projektu, jsou formulace a slovník v souladu s uměleckým procesem a jeho interpretací, navíc zprostředkovávají čtenáři autorčinu radost z tvorby. Druhá textová část přesvědčivě směřuje k naplnění záměru práce.

K základní myšlence realizovat původní, cituji „*fyzikálno-vesmírny námet J. Mitra mimo bezpečný divadelný priestor – v otvorenej krajine*“, se přidaly vnější okolnosti, tedy pandemie covidu 19, která brutálně omezila mezilidské kontakty, tzn., že exteriér byl v té době jedinou možností, kde se v radikálně omezeném počtu mohli lidé fyzicky setkat. Ze zdánlivého omezení tvůrčí tým vytvořil podmínky k hlubokému uměleckému prožitku, a tak jej také diváci reflektovali.

Tereza Mitro systematicky sleduje tvůrčí proces v celé komplexnosti, od důležitosti výběru místa, volby času (východ a západ slunce), dramaturgii, až po volbu metod, jak pracovat s divákem a jak s ním komunikovat. Nahlíží postupné rozvíjení projektu od prvních fází scénické procházky pro jednoho diváka, kdy jízdu vlakem na místo identifikuje jako malý přechodový rituál. Forma se proměňuje ze scénické vycházky pro jednoho návštěvníka na *site specific performance* pro více diváků *SOLE: a Měsíc tančí*. Autorský tým se v mezičase znovu definuje cíle svého výzkumu. Pro ověření funkčnosti vyvinuté formy autorský tým realizoval tři varianty projektu na rezidencích v Pôtoni, Žďáru nad Sázavou a Komařicích, kde aplikoval *site-specific* přístup. Autorka reflektuje důsledky změny lokality, včetně proměny obsahu i atmosféry.

Naplnění záměru práce

V závěru práce diplomantka kvalifikovaně odpovídá na dvě cílové otázky na základě analýzy projektu a jeho variant, na základě rozboru použitých metod a prostředků, zpětné vazby od diváků a vlastní zkušenosti. Rozebírá vliv dynamiky mezi tvůrci a diváky a klade důraz na cituji: „na minimalizaci podnětů a monumentalizaci detailu“. Dochází k závěru, že autorský tým vyvinul životaschopný umělecký tvar, který je možné dále rozvíjet a dokáže přivést diváky k hlubšímu vnímání místa. Také specifikuje prostředky, které umožňují proměnu divákovy citlivosti ke krajině. Z textu však nevyplývá, jaká byla role diplomantky coby režisérky, zdá se, že důraz je kladen spíše na kolektivní práci autorského týmu.

Diplomovou práci doporučuji k obhajobě.

Návrh klasifikace A, B, C, D, E, F (bude doplněn v průběhu obhajoby):

Datum: 3. září 2022

.....
p o d p i s